

Hagsmunagæsla Íslands gagnvart ESB

Forgangslisti

2022-2023

Efnisyfirlit

Innleiðing á flokkunarkerfi og regluverki ESB um sjálfbærar fjárfestingar.....	3
Stafrænn fjármálapakki ESB	5
Innstæðutryggingar.....	7
Evrópskar eftirlitsstofnanir á fjármálamarkaði.....	9
Innri markaðurinn – Ný verkfæri til að tryggja virkan innri markað í neyðarástandi	10
Jafnréttisáætlun ESB	11
Kolefnisjöfnunargjald við landamæri.....	12
Tillaga að breytingu á ETS tilskipun hvað varðar framlag flugs til losunarmarkmiðs ESB	13
Tillaga að breytingu á reglugerð (ESB) 2018/841 um losun og kolefnisbindingu sem tengist landnotkun (LULUCF).....	14
Tillaga að breytingu á reglugerð (ESB) 2018/842 um sameiginlega ábyrgð	15
Endurskoðun á mannalyfjalöggjöf ESB/EES.....	16
Áburður	17
Neysluvatn.....	18
Næringarmerkingar merkingar matvæla.....	19
Áætlun ESB um þol gegn sýklalyfjaónæmi	20
Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/942 frá 5. júní 2019 um að koma á fót Evrópusambandsstofnun um samstarf eftirlitsaðila á orkumarkaði (endurútgáfa).....	21
Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/943 frá 5. júní 2019 um innri markaðinn fyrir raforku (endurútgáfa)	22
Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/944 frá 5. júní 2019 um sameiginlegar reglur um innri markaðinn fyrir raforku og um breytingu á tilskipun 2012/27/ESB (endurútgáfa)	23
Tilskipun um orkunýtni (endurútgáfa)	25
Tilskipun 2018/844/EU um breytingu á tilskipun 2010/31/EU um orkunotkun bygginga (EPBD)	26
Eftirlits- og stjórnunarkerfi (orkumál).....	27
Tilskipun um endurnýjanlega orkugjafa.....	28
Tillaga að reglugerð (ESB) um sjálfbært flugeldsneyti.....	30
Stofnun á miðlægum eftirlitsaðila og breytingar á regluverki vegna aðgerða gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka í Evrópu	31
Samráð um tillögu að reglugerð um fjölmiðlafrelsi	34
Samstarfsáætlanir ESB 2021-2027 á sviði mennta-, æskulýðs-, menningar-, rannsóknar-, nýsköpunar-, stafrænna-, umhverfis-, almannavarna-, innri markaðs-, heilbrigðis-, sjálfbóðaliðastarfs-, atvinnu- og félagsmála.....	35

Sameiginlegar reglur um aðgang að mörkuðum fyrir flutninga með hópbifreiðum milli landa	37
Stafræn starfsskrá ESB	39
Tillaga að tilskipun um samræmt stig netöryggis (NIS2 tilskipunin).....	41
Reglugerð um rafræna markaði	43
Reglugerð um rafræna þjónustu	44
Tillaga um reglugerð um gervigreind.....	45
Tillaga að tilskipun um viðeigandi lágmarkslaun	47
Tillaga að reglugerð (EB) um breytingar á rg. (EB) nr. 883/2004 um samræmingu almannatryggingakerfa og rg. (EB) nr. 987/2009 um framkvæmd rg. (EB) nr. 883/2004.....	48

Innleiðing á flokkunarkerfi og regluverki ESB um sjálfbærar fjárfestingar

EU Taxonomy and Sustainable Finance disclosures

Stutt lýsing á efni

Með Parísarsamkomulaginu skuldbundu ríki Sameinuðu þjóðanna sig til að draga markvisst úr losun gróðurhúsalofttegunda, takast á við afleiðingar loftslagsbreytinga og tryggja umtalsvert fjármagn til grænna lausna. Í áætlun framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins um fjármögnun sjálfbærs vaxtar innan sambandsins er meðal annars lögð áhersla á að samræma upplýsingagjöf um áhættu tengda sjálfbærni við fjárfestingaákvæðanir og koma á samræmdu flokkunarkerfi með skilgreiningum á því hvað teldist sjálfbær atvinnustarfsemi. Í því skyni samþykktu Evrópuþingið og ráðið tvær reglugerðir, annars vegar reglugerð (ESB) 2019/2088, um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (SFDR), og hins vegar reglugerð (ESB) 2020/852 um að koma á ramma til að greiða fyrir sjálfbærri fjárfestingu og um breytingu á reglugerð (ESB) 2019/2088 (Taxonomy).

Málaflokkur

Fjármálastarfsemi

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Reglugerðir (ESB) 2019/2088 (SFDR) og 2020/852 (Taxonomy) hafa verið samþykktar og tekið gildi innan ESB. Tvær undirgerðir hafa verið settar á grundvelli reglugerðar (ESB) 2020/852, en fleiri undirgerðir sem skilgreina nánar þau tækniviðmið sem kveðið er á um í gerðunum eru enn á vinnslustigi.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019R2088](#)

Regulation (EU) 2019/2088 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 on sustainability-related disclosures in the financial services sector - Sustainable Finance Disclosure

[32020R0852](#)

Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088

[32021R2178](#)

Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2178 of 6 July 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council by specifying the content and presentation of information to be disclosed by undertakings subject to Articles 19a or 29a of Directive 2013/34/EU concerning environmentally sustainable economic activities, and specifying the methodology to comply with that disclosure obligation

[32021R2139](#)

Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2139 of 4 June 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council by establishing the technical screening criteria for determining the conditions under which an economic activity qualifies as contributing substantially to climate change mitigation or climate change adaptation and for determining whether that economic activity causes no significant harm to any of the other environmental objectives

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að mótun tæknilegra matsviðmiðana ESB-flokkunarkerfisins taki nægilegt tillit til íslenskra aðstæðna, það endurspegli á eðlilegan hátt sérstöðu landsins og að samþykktir hlutar flokkunarkerfisins verði

innleiddir tímanlega í íslenskan rétt. Hraða ætti upptöku og innleiðingu á reglugerðum ESB um sjálfbæra fjármögnun og flokkunarkerfi í nánu samstarfi við helstu hagsmunaaðila innan og utan stjórnsýslunnar.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Með virkri áheyrn og hagsmunagæslu á fundum sérfræðingahóps ESB um sjálfbærar fjárfestingar og flokkunarkerfi. Fjármála- og efnahagsráðuneytið er með fulltrúa í sendiráðinu í Brussel sem sækir viðkomandi fundi hjá Evrópusambandinu sem áheyrnarfulltrúi með tillögurétt og getur þar komið að sjónarmiðum íslenskra stjórnvalda.

Ábyrgt ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hlekkir

- [Upplýsingasíða COM - EU Taxonomy](#)

Stafrænn fjármálapakki ESB

EU Digital finance package

Stutt lýsing á efni

Stafrænn fjármálapakki ESB sem kynntur var í september 2020 felur í sér stefnu um stafræn fjármál og tillögur til lagabreytinga vegna sýndareigna (e. crypto-assets) á fjármálamarkaði, dreifðrar færsluskrártækni (e. distributed ledger technology, DLT) og viðnámsþrótt stafræns fjármálamarkaðar (e. digital resilience). Tillögurnar miða að því að gefa neytendum aðgang að nýjum fjármálaafurðum á sama tíma og gætt er að neytendavernd og fjármálastöðugleika. Einnig felur pakinn í sér drög að nýrri stefnu um nútímalega og örugga greiðsluþjónustu.

Málaflokkur

Fjármálastarfsemi

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Búið er að kynna þær tillögur sem felast í stafræna fjármálapakkanum en þær eru háðar samþykki Evrópuþingsins og -ráðsins. Stefnt er að því að efni pakkans taki gildi á næstu tveimur árum (fyrir lok árs 2023).

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2020\) 593](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937

[COM\(2020\) 594](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a pilot regime for market infrastructures based on distributed ledger technology

[COM\(2020\) 595](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on digital operational resilience for the financial sector and amending Regulations (EC) No 1060/2009, (EU) No 648/2012, (EU) No 600/2014 and (EU) No 909/2014

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Eðli málsins samkvæmt getur stafræni fjármálapakinn haft mikil áhrif á fjármálaþjónustu á Íslandi og því er mikilvægt að fylgjast vel með þróun mála hjá ESB. Markmiðið með því að setja pakkann á forgangslista er að íslensk stjórnvöld og innlendir fjármálamarkaður sé vel upplýstur um þróunina innan ESB á þessu sviði og tímanlega sé hægt að koma að athugasemdum við pakkann, eins og við á.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Í vinnuhóp EFTA um fjármálaþjónustu er vettvangur fyrir EES/EFTA-ríkin til að ræða stafræna fjármálapakka og m.a. deila sjónarmiðum/áhyggjum stjórnvalda og/eða innlendra markaðsaðila, neytendasamtaka o.fl. í viðkomandi ríki. Ríkin geta síðan komið sér saman um að skila sameiginlega athugasemdum til framkvæmdastjórnar ESB sem er öflugri leið heldur en að hvert ríki um sig sendi slíkar athugasemdir.

Fjármála- og efnahagsráðuneytið er með fulltrúa í sendiráðinu í Brussel sem sækir viðkomandi fundi hjá Evrópusambandinu sem áheyrnarfulltrúi með tillögurétt og getur þar komið að sjónarmiðum íslenskra stjórnvalda.

Tímarammi

Stefnt er að því að stafræni fjármálapakkinn taki gildi á næstu tveimur árum og má því gera ráð fyrir að regluverk ESB sem tengist stafræna fjármálapakkanum verði tilbúið og komið til framkvæmda, a.m.k. að hluta, fyrir árið 2024. Er því líklegt að athugasemdir þyrftu að berast framkvæmdastjórn ESB á árinu 2022 eigi þær að hafa áhrif á efni pakkans á vinnslustigi.

Ábyrgt ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hlekkir

- [Upplýsingasíða framkvæmdastjórnar ESB um rafræna fjármálapakkann](#)
- [Drög að stefnu um rafræn fjármál](#)
- [Drög að nýrri stefnu um nútímalega og örugga greiðsluþjónustu](#)

Innstæðutryggingar

Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes.

Stutt lýsing á efni

Íslenskar reglur um innstæðutryggingar byggjast á evrópsku regluverki. Lög um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, [nr. 98/1999](#), taka þannig mið af tilskipunum ESB um innstæðutryggingar, [nr. 94/19/EB \(DGS I\)](#) og um tryggingakerfi fyrir fjárfesta, [nr. 97/9/EB](#). Þá voru afmarkaðar breytingar gerðar með lögum nr. 55/2011 um breytingu á lögum nr. 98/1999, þar sem lítið var til afmarkaðra ákvæða í annarri innstæðutryggingatilskipun ESB, [nr. 2009/14/EB \(DGS II\)](#). Sú tilskipun var ekki tekin upp í EES-samninginn og hefur nú verið felld úr gildi innan ESB. Þriðja innstæðutryggingatilskipun ESB, nr. 2014/49/ESB (DGS III), tók gildi í ESB á árinu 2014, en hefur ekki verið tekin upp í EES-samninginn.

Málaflokkur

Fjármálastarfsemi

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

[Tilskipun 2014/49/ESB um innstæðutryggingakerfi \(DGS III\)](#), tók gildi innan ESB þann 2. júlí 2014 og áttu öll aðildarríki að hafa innleitt reglur tilskipunarinnar í landsrétt sinn fyrir 3. júlí 2015.

Viðamikil vinna hefur átt sér stað á vettvangi Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) og framkvæmdastjórnar ESB undanfarin ár. Þrjú umfangsmikil álit frá EBA komu út seinni hluta ársins 2019 og í upphafi árs 2020. [Fyrsta álit](#) fjallaði um tryggingarhæfi innstæðna, fjárhæð tryggingarverndar og samstarf milli innstæðutryggingarkerfa. [Annað álit](#) fjallaði um útgreiðslur úr innstæðutryggingarkerfum og [þriðja álit](#) um fjármögnun innstæðutryggingarkerfa og notkun þeirra. Í álitum EBA koma fram tillögur til umbóta á regluverki um innstæðutryggingar. Þá hefur framkvæmdastjórnin lagt áherslu á að koma á fót [evrópsku innstæðutryggingakerfi \(European deposit insurance scheme – EDIS\)](#) og hefur verið unnið að því verkefni undanfarin ár í kjölfar [tillögu framkvæmdastjórnarinnar](#) frá árinu 2015.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32014L0049](#)

Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes (recast) - DGS III

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að afla upplýsinga um málefni innstæðutrygginga, bæði um efnislegt inntak og túlkun tilskipunar 2014/49/ESB, og tillögur og lagabreytingar sem eru til umræðu og í farvatninu á vettvangi ESB. Af hálfu Íslands verður byggt á þeim sjónarmiðum sem fram koma í álitum efnahags- og viðskiptanefndar frá 29. október 2014 við upptöku tilskipunar 2014/49/ESB í EES-samninginn og innleiðingu hennar hér á landi, sbr. einnig bréf utanríkismálanefndar frá 25. nóvember 2014, um að ekki verði í gegnum EES-samninginn tekin upp ríkisábyrgð á innstæðum.

Markhópur

- Fyrst og fremst framkvæmdastjórn ESB.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Í gegnum samstarf EES/EFTA-ríkjanna varðandi upptöku tilskipunar 2014/49/ESB í EES-samninginn. Einnig í gegnum aðild að vinnuhópi EFTA um fjármálaþjónustu og [sérfræðingahópi ESB um bankastarfsemi, greiðsluþjónustu og váttryggingastarfsemi](#), eining skilameðferðar og innstæðutrygginga (D3 Unit on Resolution and deposit insurance).

Tímarammi

Þar til fæst úr álitamálum skorið í tengslum við upptöku og innleiðingu á tilskipun 2014/49/ESB um innstæðutryggingakerfi (DGS III).

Ábyrgt ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Evrópskar eftirlitsstofnanir á fjármálamarkaði

Review of the European Financial Supervisory Authorities, Regulation (EU) 2019/2175 of the European parliament and of the Council of 18 December 2019.

Stutt lýsing á efni

Samþykkt hefur verið reglugerð 2019/2175 sem breytir reglugerðum um evrópskar eftirlitsstofnanir á fjármálamarkaði. Gæta þarf þess við upptöku í EES-samninginn að áfram eigi við sú aðlögun sem var samþykkt um þetta efni árið 2016 í samræmi við tveggja stoða kerfi EES-samningsins.

Málaflokkur

Fjármálastarfsemi

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Unnið er að upptöku á reglugerð (ESB) 2019/2175 þar sem óskað verður eftir aðlögunum í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar í samræmi við fyrri ákvörðun sem var samþykkt um þetta efni árið 2016 í samræmi við tveggja stoða kerfi EES-samningsins.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019R2175](#)

Regulation (EU) 2019/2175 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2019 amending Regulation (EU) No 1093/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Banking Authority), Regulation (EU) No 1094/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Insurance and Occupational Pensions Authority), Regulation (EU) No 1095/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Securities and Markets Authority), Regulation (EU) No 600/2014 on markets in financial instruments, Regulation (EU) 2016/1011 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts or to measure the performance of investment funds, and Regulation (EU) 2015/847 on information accompanying transfers of funds

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Gæta þarf þess við upptöku í EES-samninginn að áfram eigi við sú aðlögun sem var samþykkt um þetta efni árið 2016 í samræmi við tveggja stoða kerfi EES-samningsins.

Markhópur

Framkvæmdastjórn ESB

Ábyrgt ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Innri markaðurinn – Ný verkfæri til að tryggja virkan innri markað í neyðarástandi

Single market – new EU instrument to guarantee functioning of single market during emergencies

Stutt lýsing á efni

Framkvæmdastjórn ESB hefur boðað tillögur að nýrri löggjöf sem munu hafa það að markmiði að tryggja virkan innri markað í neyðarástandi (e. Single Market Emergency Instrument). Verður tillögunum ætlað að tryggja samræmi og samstöðu í viðbrögðum við neyðarástandi, til að tryggja frjálst flæði vara, þjónustu og fólks, að aðfangakeðjur virki sem skyldi og framboð og aðgang að vörum og þjónustu.

Málaflokkur

Innri markaður

Staða máls innan ESB

Forvinnslustigi (pre-pipeline), opnu samráði lokið.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

Tillaga að reglugerð verður lögð fram á þriðja ársfjórðungi 2022. Hlekkur á stöðu málsins [hér](#).

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að fylgjast með framgangi málsins, huga að þátttöku EFTA-ríkjanna og leitast við að tryggja að ráðstafanirnar leiði ekki til viðskiptahindrana gagnvart EFTA-ríkjunum.

Ábyrgt ráðuneyti

Utanríkisráðuneytið

Jafnréttisáætlun ESB

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025

Stutt lýsing á efni

Áherslur framkvæmdastjórnar ESB í jafnréttismálum fyrir árin 2020-2025 eru m.a. að berjast gegn kynbundnu ofbeldi og heimilisofbeldi í tengslum við Ístanbúl-samninginn, jöfn laun fyrir sömu vinnu og bindandi aðgerðir um launagagnsæi. Einnig er lögð áhersla á að auka hlut kvenna í stjórnunarstöðum og við ákvarðanatökur, jafna umönnunarábyrgð milli kynja, gæta vel að mismunandi áhrifum loftslagsbreytinga á kynin og vinna gegn fjölþættri mismunun.

Málaflokkur

Jafnréttismál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmiðið með hagsmunagæslunni er að fylgjast með framgangi og þróun jafnréttismála innan ESB og miðla þekkingu og reynslu Íslendinga í jafnréttismálum.

Ábyrgt ráðuneyti

Forsætisráðuneytið

Kolefnisjöfnunargjald við landamæri

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a carbon border adjustment mechanism COM/2021/564 final

Stutt lýsing á efni

Tillaga framkvæmdastjórnarinnar og Evrópuþingsins um að koma á fót kerfi sem snýr að álagningu kolefnisjöfnunargjalds við landamæri vegna innflutnings á vörum inn á tollsvæði ESB frá þriðju ríkjum. Kerfinu er ætlað að koma í veg fyrir kolefnisleka með því að skipta út endurgjaldslausum losunarheimildum ETS kerfisins og nota í staðinn vottorð á rafrænu formi þar sem eitt vottorð samsvarar einu tonni af innbyggðri losun í vörunum sem um ræðir.

Tillagan er hluti af aðgerðum sem kynntar voru í aðgerðapakka ESB (e.Fit for 55) og fjallar um álagningu kolefnisjöfnunargjalds við landamæri (e. Carbon Border Mechanism Adjustment, CBAM). Fram kemur að stór hluti alþjóðlegra viðskiptaaðila ESB er við þriðju ríki þar sem skortur er á aðgerðum til að draga úr loftslagsáhrifum með sama hætti og ríki innan ESB hafa sett fram.

Á meðan hætta er á mismunandi metnaðarfullum loftslagsaðgerðir þriðju ríkja er hætta á kolefnisleka. Því er það stefna ESB að draga úr losunarheimildum innan ESB en á sama tíma að koma í veg fyrir að losun aukist utan ESB.

Gildissvið tillögunnar nær því yfir vörur sem fluttar eru inn á tollsvæði ESB frá þriðju ríkjum, nema þegar um er að ræða framleiðslu sem þegar er tengd ETS kerfinu í gegnum kolefnisverðlagningarkerfi þess ríkis og setur því jafngildar reglur á innflutning á tollsvæðið og þær sem koma fram varðandi viðskipti með losunarheimildir samkvæmt tilskipun 87/2003/EB.

Málaflokkur

Loftslagsmál og umhverfismál

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0564>

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Fylgja þarf tillögunni fylgt eftir með vöktun í samráði við viðeigandi ráðuneyti. Meta þarf þýðingu tillögunnar fyrir íslenska hagsmunaaðila og greina hvert umfang hins nýja kerfis mun verða.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tillaga að breytingu á ETS tilskipun hvað varðar framlag flugs til losunarmarkmiðs ESB

Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2003/87/EC as regards aviation's contribution to the Union's economy-wide emission reduction target and appropriately implementing a global market-based measure

Stutt lýsing á efni

Tillaga að breytingu á tilskipun 2003/87/EB að því er varðar losun frá flugstarfsemi. Með tillögunni er lagt til:

- að sameina heildarmagn losunarheimilda í flugi (e. EUAAs, European Union Aviation Allowances) á núverandi stigi og beita línulega lækkunarstuðlinum, 4,2% í stað núverandi 2,2%, í samræmi við 9. gr. ETS tilskipunar;
- að auka uppboð á losunarheimildum í flugi í skrefum með að markmiði að hætta endurgjaldslausri úthlutun til flugrekenda árið 2027. Árið 2024 hækkar hlutfall losunarheimilda á uppboði úr 15% í 25%, samsvarandi mun endurgjaldslausum losunarheimildum fækka. Árið 2025 verður hlutfallið 50% losunarheimilda, árið 2026 verður hlutfalið 75% losunarheimilda og frá og með árinu 2027 verða allar losunarheimildir sem hefði átt að úthluta endurgjaldslaust, boðnar upp.
- að halda áfram notkun ETS kerfisins innan Evrópu á meðan CORSIA er beitt eftir því sem við á fyrir flug frá EES til þriðju ríkja og til baka; og
- að tryggja að flugfélög skrásett innan eða utan EES fái sömu meðferð á flugleiðum á milli sömu flugvalla innan eða utan EES.

Málaflokkur

Loftlagsmál og umhverfismál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmið Íslands með forgangi við vöktun gerðarinnar er þrjúþætt:

- Meginmarkmiðið er að koma eins og hægt er í veg fyrir að skuldbindingar sem Ísland undirgangist við innleiðingu gerðarinnar leiði til þess samkeppnisstaða Keflavíkurflugvallar sem tengiflugvallar á milli EES og Norður-Ameríku skerðist samanborið við aðra evrópska flugvelli og bein flug frá Evrópu.
- Annað markmið er að íslenskur almenningur og ferðaþjónustan taki ekki á sig byrðar umfram það sem almennt gerist innan EES í ljósi þess að flug er eini ferðamátinn frá Íslandi til annarra landa.
- Þriðja markmið er að innleiðing gerðarinnar leiði ekki til kolefnisleka.

Sérstaklega þarf að vakta samanlögð áhrif þessarar tillögu og tillögu um sjálfbært flugeldsneyti, sem báðar geta mögulega leitt til umtalsverðar hækkunar á kostnaði við flug til Íslands.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tillaga að breytingu á reglugerð (ESB) 2018/841 um losun og kolefnisbindingu sem tengist landnotkun (LULUCF)

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2018/841 as regards the scope, simplifying the compliance rules, setting out the targets of the Member States for 2030 and committing to the collective achievement of climate neutrality by 2035 in the land use, forestry and agriculture sector, and Regulation (EU) 2018/1999 as regards improvement in monitoring, reporting, tracking of progress and review.

Stutt lýsing á efni

Reglugerð (ESB) 2018/841 fjallar um skuldbindingar og uppgjorsreglur vegna losunar og bindingar frá landnotkun, breyttri landnotkun og skógrækt (e. Land use, land use change and forestry – LULUCF). Þessi reglugerð hefur verið endurskoðuð m.t.t. nýs markmiðs ESB að draga úr losun um 55% fyrir árið 2030 m.v. árið 1990. Í þessari tillögu er gildissvið reglugerðarinnar endurskoðað, skuldbindingar aðildarríkja ESB vegna LULUCF, uppgjorsreglur og reglur um sveigjanleika uppfærðar. Helsta breytingin felst í því að núverandi skuldbindingar fyrir LULUCF munu einungis gilda fyrir tímabilið 2021-2025. Fyrir tímabilið 2026-2030 verða sett árleg markmið fyrir hvert aðildarríki. Stefnt er að því að sameina losun og bindingu frá LULUCF með losun metans og nituroxíðs frá landbúnaði í nýjan flokk, landsflokk (e. land sector), frá og með árinu 2031. Stefnt er að því landsflokkur fyrir ESB í heild sinni sé kolefnishlutlaus á árinu 2035.

Málaflokkur

Loftlagsmál og umhverfismál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að tryggja að skoðuð verði sérstaklega áhrif aukinna krafna við LULUCF útreikninga.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tillaga að breytingu á reglugerð (ESB) 2018/842 um sameiginlega ábyrgð

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2018/842 on binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States from 2021 to 2030 contributing to climate action to meet commitments under the Paris Agreement

Stutt lýsing á efni

Reglugerð (ESB) 2018/842 fjallar um skuldbindingar og uppgjorsreglur vegna losunar á beinni ábyrgð ríkja (e. effort-sharing) frá 2021 til 2030. Þessi reglugerð var endurskoðuð m.t.t. nýs markmiðs ESB um að draga úr losun um 55% fyrir árið 2030 m.v. árið 1990. Helsta breytingin í tillögunni er að hvert ríki fær uppfært markmið fyrir árið 2030 í samræmi við uppfærð markmið ESB og ríki munu fá losunarheimildum endurúthlutað fyrir árin 2023-2030 í samræmi við uppfært markmið. Tillagan felur einnig í sér að árið 2030 verður stofnaður varasjóður með losunarheimildir sem einstök ríki geta fengið úthlutað úr ef að þau hafa ekki náð að standast sín markmið. Úthlutun úr sjóðnum kemur einungis til, ef ESB ríkjum tekst að ná 55% markmiði um samdrátt í losun.

Málaflokkur

Loftslagsmál og umhverfismál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að tryggja að úthlutun Íslands verði byggð á réttum forsendum.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Endurskoðun á mannalyfjalöggjöf ESB/EES

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Pharmaceutical Strategy for Europe COM/2020/761 final

Stutt lýsing á efni

Ný lyfjastefna fyrir Evrópu kom út 25. nóvember 2020. Meginmarkmið endurskoðunar lyfjalöggjafarinnar eru að tryggja nægt framboð lyfja og aðgengi að þeim á sanngjörnu verði, hvetja til nýsköpunar, m.a. á sviðum þar sem meðferðarúrræði skortir, hagnýta nýjar vísinda- og tækniáferðir sem koma fram á sjónarsviðið og stuðla að einföldun kerfisins.

Málaflokkur

Lyfjamál

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Opið samráð hófst 28. september 2021 og lauk 21. desember sl. Löggjöfin er væntanleg á síðari hluta þessa árs.

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- [Revision of the EU general pharmaceuticals legislation](#)
- [COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS](#)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Íslenskir hagsmunir miðast við smæð íslenska markaðarins. Tryggja þarf lyfjaöryggi, aðgengi, einföldun á stjórnýslu og að hvati sé til að lyf sé markaðssett á smærri svæðum. Fylgjast þarf sérstaklega með rafrænum fylgiseðlum með lyfjum. Norðurlandþjóðirnar hafa sameiginlega farið þess á leit við Evrópusambandið að reglur um fylgiseðla með lyfjum verði endurskoðaðar þannig að heimilt verði að nota rafræna fylgiseðla eingöngu.

Einnig að vakta sérstaklega breytingar um aðgengi að lyfjum, hvort sem það er vegna nýrra reglna sem takmarka aðgengi fyrir smáríki eða auknar kröfur sem gætu leitt til lyfjaskorts, þetta getur verið í formi aukins kostnaðar við framkvæmd nýrra reglna. Markmið endurskoðunar á löggjöfinni á að vera til bóta en vegna sérstöðu smáríkja þarf að passa að þessar endurskoðuðu reglur komi þeim líka til góðs.

Markhópur

- Framkvæmdastjórnin og ráðið

Tímarammi

Mannalyfjalöggjöfin er væntanleg á fjórða ársfjórðungi 2022.

Ábyrgt ráðuneyti

Heilbrigðisráðuneytið

Áburður

Regulation (EU) 2019/1009 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 laying down rules on the making available on the market of EU fertilising products and amending Regulations (EC) No 1069/2009 and (EC) No 1107/2009 and repealing Regulation (EC) No 2003/2003.

Stutt lýsing á efni

Reglugerðin leysir af hólmi reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 2003/2003 um ólífrænan áburð sem innleidd hefur verið í íslenskan rétt. Hin nýja reglugerð hefur víðara gildissvið en forveri hennar og tekur því ekki einungis til ólífræns áburðar heldur einnig lífræns áburðar/efna.

Málaflokkur

Matvælaöryggi

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Gerðin var samþykkt á vettvangi ESB 2019 og mun hún öðlast gildi 16. júlí 2022.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019R1009](#)

Regulation (EU) 2019/1009 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 laying down rules on the making available on the market of EU fertilising products and amending Regulations (EC) No 1069/2009 and (EC) No 1107/2009 and repealing Regulation (EC) No 2003/2003

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Tryggja þarf að Ísland verði undanþegið innflutningi á lífrænum áburði eða geti takmarkað slíkan innflutning sökum sérstöðu Íslands vegna sjúkdóma sem hafa ekki komið upp í dýrum eða plöntum vegna einangrunar landsins.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Tryggja þarf aðlögunartexta við upptöku gerðarinnar í EES-samninginn sem veitir Íslandi undanþágu fyrir innflutningi á lífrænum áburði.

Ábyrgt ráðuneyti

Matvælaráðuneytið

Neysluvatn

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins um gæði neysluvatns.

Stutt lýsing á efni

Reglur um neysluvatn er að finna í neysluvatnstilskipun ESB 98/38/EBE sem hefur verið innleidd í íslenskan rétt í samræmi við skuldbindingar Íslands skv. EES-samningnum. Tilgangur tilskipunarinnar er að vernda heilsu fólks gegn skaðlegum áhrifum hvers konar af völdum mengunar með því að tryggja að neysluvatn sé heilnæmt og hreint.

Eftirlit með neysluvatni er í höndum heilbrigðisnefnda en samræmingin er í höndum Matvælastofnunar, sem veitir jafnframt leiðbeiningar og umsagnir.

Ef vatnsveitur þjóna færri en 50 manns eða 20 heimilum/sumarbústöðum þá hafa heilbrigðisnefndir ekki reglubundið eftirlit með þeim, nema veiturnar þjóni matvælafyrirtækjum. Nýjar reglur á þessu sviði kunna að hafa áhrif á starfsemi sveitarfélaga.

Málaflokkur

Matvælaöryggi

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32020L2184](#)

Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2020 on the quality of water intended for human consumption

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Tryggja þarf að breytingum á núverandi ESB-regluverki fylgi ekki óþarfa byrðar á stjórnsýsluna en einnig að nálægðarreglan og hagsmunir sveitarfélaga séu í heiðri höfð.

Ábyrgt ráðuneyti

Matvælaráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Næringarmerkingar merkingar matvæla

PROPOSAL FOR A HARMONIZED MANDATORY FRONT-OF-PACK NUTRITION LABELLING.

Stutt lýsing á efni

Reglur um merkingar á matvælum er að finna í reglugerð (EB) 1168/2011 um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda, sem hefur verið tekin upp í EES-samninginn. Tilgangur reglugerðarinnar er að tryggja betri upplýsingar um innihald matvæla fyrir neytendur með skýrari merkingum á matvælum. Reglugerðin er einn liður í svokallaðri „Farm to Fork“ (F2F) stefnu en henni er ætlað að tryggja umskipti í sjálfbært matvælakerfi innan ESB sem verndar fæðuöryggi og tryggir aðgang að hollum matvælum frá heilbrigðri plánetu.

Árið 2016 var gerð breyting á merkingareglugerðinni þar sem krafist er þess að nánast öll forpökkuð matvæli þurfi að hafa svokallaðar „front of pack“ merkingar. Það þýðir að forpökkuð matvæli þurfi að hafa mjög skýrar merkingar á pakkingunum um innihald og næringargildi vörunnar. Þessar upplýsingar eiga að hjálpa neytendum að velja heilbrigðari og sjálfbærari matvæli.

Staða málsins innan ESB:

Sem hluti af „Form to Fork“ stefnunni hefur framkvæmdastjórn Evrópusambandsins tilkynnt að endurskoða eigi reglur um upplýsingar sem neytendum eru veittar. Markmiðið með því er að tryggja betri merkingar og því betri upplýsingar til neytenda um þau matvæli sem þau hyggjast neyta. Í september 2021 var lögð fram tillaga af um sjálfbærni-merkingar (e. Sustainability Labelling Framework) tillagan er hluti af framtakinu sjálfbært matvælakerfi og að innleiða sjálfbærni inn í allar matvælastefnur. Tillaga framkvæmdastjórnarinnar var opin fyrir samráð til október 2021 og munu niðurstöður vera birtar fyrir lok 2022. Að því loknu mun framkvæmdastjórnin leggja fram breytingar á reglugerð um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda fyrir lok 2022.

Málaflokkur

Matvælaöryggi

Staða máls innan ESB

Forstig (pre pipeline)

Vegvísir (e. roadmap) var opinn fyrir endurgjöf frá desember 2020 til febrúar 2021. Opið var fyrir opinbert samráð, sem opnað var í desember 2021, til 7. mars 2022. Framkvæmdastjórnin hyggst kynna tillögu sína á fjórða ársfjórðungi 2022.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB

Ábyrgt ráðuneyti

Matvælaráðuneytið

Áætlun ESB um þol gegn sýklalyfjaónæmi

Sýklalyfjaónæmi

Stutt lýsing á efni

Evrópska aðgerðaráætlunin „ein heilsa“ gegn sýklalyfjaþoli (the new EU One Health Action Plan against AMR) var kynnt í júní 2017. Markmið áætlunarinnar er að takast á við vandann sem felst í því að bakteríur í dýrum og mönnum eru orðnar ónæmar fyrir sýklalyfjum.

Málaflokkur

Matvælaöryggi

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Markmið áætlunarinnar er að takast á við vandann sem felst í því að bakteríur í dýrum og mönnum eru orðnar ónæmar fyrir sýklalyfjum, en ekki síður að vinna að ramma fyrir framtíðaraðgerðir gegn sýklalyfjaónæmi sem nýtast í að búa til gott regluverk og stefnumótun á þessu sviði.

Framkvæmdastjórnin hefur í því samabandi m.a. lagt áherslu á endurskoðun löggjafar eins og t.a.m. löggjafar um dýraheilbrigði þar sem rík áhersla er lögð á eftirlit með sýklalyfjaónæmi í súnum og gistilífsbakteríum í dýrum og matvælum m.t.t. nýrrar vísindalegrara þróunar og gagnasöfnunar. Eins liggur fyrir að endurskoða löggjöf um tilkynningu um smitsjúkdóma hjá mönnum með tilliti til nýjustu þróunar á sviði vísinda.

Framkvæmdastjórnin hefur einnig sett í forgang að skilgreina og meta ónæmar bakteríur sem valda smitandi dýrasjúkdómum undir nýju dýraheilbrigðislöggjöfinni og með stuðningi Matvælaöryggisstofnunar Evrópu (EFSA), og jafnframt ef nauðsyn þykir að þróa samræmdar reglur um eftirlit með þeim.

Einnig er það stefnumál að bæta greiningu á sýklalyfjaþoli í heilbrigðisgeiranum með því að styðja við samvinnu aðildarríkjanna og tilvísunarrannsóknarstofur.

Nú þegar má sjá afurðir þessarar vinnu sem náð hafa til Íslands í gegnum EES-samninginn eins og t.d. ný reglugerð um dýralyf og reglugerð um markaðssetningu lyfjablandaðs fóðurs.

Ábyrgt ráðuneyti

Matvælaráðuneytið

Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/942 frá 5. júní 2019 um að koma á fót Evrópusambandsstofnun um samstarf eftirlitsaðila á orkumarkaði (endurútgáfa)

REGULATION (EU) 2019/942 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 June 2019 establishing a European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators(recast)

Stutt lýsing á efni

Reglugerð (ESB) 2019/942 leysir af hólmi eldri reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 713/2009 sem kom á fót samstarfsstofnun eftirlitsaðila á orkumarkaði (ACER). Í reglugerðinni er að finna ákvæði um lagalega stöðu stofnunarinnar, samsetningu og ákvarðanir stofnunarinnar, m.a. gagnvart landsbundnum stjórnvöldum. ACER fær með reglugerðinni aukið hlutverk í vinnslu netmála og framsetningu þeirra til framkvæmdastjórnar ESB. ACER fær aukið hlutverk í tengslum við samevrópskt mat á orkuöryggi (afskortur og viðbragðsáætlanir) í samráði við ENTSOE sem er áfram í hlutverki tæknilegs ráðgjafa. Þá munu dreifiveitur og samtök þeirra taka þátt í þróun netmála.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019R0942](#)

Regulation (EU) 2019/942 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 establishing a European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/943 frá 5. júní 2019 um innri markaðinn fyrir raforku (endurútgáfa)

REGULATION (EU) 2019/943 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 June 2019 on the internal market for electricity

Stutt lýsing á efni

Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/943 um innri raforkumarkað er endurútgáfa reglugerðar (EB) nr. 714/2009 um skilyrði fyrir aðgangi að neti fyrir raforkuviðskipti yfir landamæri.

Nýja reglugerðin fjallar almennt um starfsemi fyrirtækja á raforkumarkaði og er þannig víðtækari og fjallar um fleiri atriði en sú fyrri sem fjallaði um viðskipti yfir landamæri með raforku. Reglugerðin setur fram meginreglur varðandi frjálsa verðmyndun á markaði, sveigjanleika, virka neytendur og tengingar milli landa.

Nýmæli í reglugerðinni eru reglur varðandi álagsjöfnun, kauphallir, álagsdreifingu, flutningsgetu, afltryggingar og mat á orkuöryggi. Samkvæmt reglugerðinni skal stuðla að auknu samstarfi flutningskerfisstjóra og eftirlitsaðila. Skýrar er kveðið á um hlutverk samtaka flutningsfyrirtækja í Evrópu (ENTSOE). Svæðisbundið samstarf flutningsfyrirtækja er aukið með tilkomu svæðisbundinna samhæfingarstöðva. Evrópsk samtök dreifiveitu fyrirtækja (DSO) eru sett á laggirnar. Reglugerðin opnar fyrir möguleika á setningu netmála á fleiri sviðum en áður, þ.á m. varðandi notkunarsvörun, afhendingarskerðingar, kerfisþjónustu, orkugeymslu, gögn og netöryggi.

Nýmæli lúta einnig að nýju viðmiðum við aðferðarfræði í setningu og uppbyggingu gjaldskráa og ný ákvæði sem tilgreina hvers konar kostnað skuli falla utan við leyfðan kostnað flutnings og dreififyrirtækja við ákvörðun gjaldskrár.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019R0943](#)

Regulation (EU) 2019/943 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/944 frá 5. júní 2019 um sameiginlegar reglur um innri markaðinn fyrir raforku og um breytingu á tilskipun 2012/27/ESB (endurútgáfa)

DIRECTIVE (EU) 2019/944 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 June 2019 on common rules for the internal market for electricity and amending Directive 2012/27/EU (recast)

Stutt lýsing á efni

Í tilskipun (ESB) 2019/944, sem leysir af hólmi raforkutilskipun 2009/72/EB (þriðja raforkutilskipun ESB), eru settar fram sameiginlegar reglur um framleiðslu, flutning, dreifingu, orkugeymslu og afhendingu rafmagns, ásamt ákvæðum um neytendavernd.

Markmið tilskipunarinnar er að efla samkeppnismarkað á sviði raforku og stuðla að hagstæðu og gegnsæju orkuverði fyrir neytendur, auka orkuöryggi og tryggja sjálfbært og loftlagsvænt orkukerfi. Í tilskipuninni eru settar meginreglur um starfsemi raforkukerfisins og þá sérstaklega reglur um valdeflingu neytenda og neytendavernd, um aðgang að raforkumarkaði og aðgang að flutnings- og dreifikerfum, eigendaaðskilnað og reglur um sjálfstæði raforkueftirlits. Þá eru settar fram leiðir fyrir ríkin, eftirlitsaðila og flutningskerfisstjóra til að eiga samstarf sín á milli sem leiði til samtengds innri markaðar sem eykur hlutdeild endurnýjanlegra orkugjafa, styður við frjálsa samkeppni og aukið orkuöryggi.

Nýmæli í tilskipuninni varða orkufátækt, virka neytendur, snjallmæla og snjallnet, orkugeymslur og innviði fyrir rafbíla. Skýrari reikningagerð er hluti af neytendaverndinni sem er að finna í tilskipuninni. Opnað er fyrir möguleika svokallaðra orkusamfélaga sem eru félög sem sett eru á laggirnar til að framleiða og nota eigin orku og geta einnig verið virk á raforkumarkaði. Þessi samfélög geta öðlast rétt til að starfa sem dreifiveitur. Nýjar skyldur eru lagðar á dreifiveitur sem skulu leggja fram kerfisáætlun á minnst tveggja ára fresti. Með auknum fjölbreytileika í dreifikerfinu, vegna nýrra orkukosta, er þörf á auknum sveigjanleika dreifikerfa. Vegna þessa skal regluverk stuðla að betri sveigjanleika og orkunýtingu í dreifikerfum. Dreifikerfi eiga einnig að auðvelda tengingar fyrir hleðslustöðvar. Ný samtök evrópskra dreifiveitna verða sett á laggirnar sem eru samsvarandi samtök og samtök flutningsfyrirtækja (ENTSOE).

Í tilskipuninni er kveðið á um að kerfisáætlun flutningsfyrirtækis skuli vera lögð fram til eftirlitsaðila á tveggja ára fresti hið minnsta, í stað árlega. Eftirlitsaðili (raforkueftirlit) fær nokkur ný eftirlitsverkefni tengd virkum sveigjanlegum markaði og orkuöryggi, t.d. varðandi kerfisþjónustu, yfirsýn yfir fjárfestingar í orkugeymslum og þróun snjallneta.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32019L0944](#)

Directive (EU) 2019/944 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on common rules for the internal market for electricity and amending Directive 2012/27/EU

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmið er að viðhalda fyrri undanþágum og þá sérstaklega þeim sem varða millilandatengingar.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tilskipun um orkunýtni (endurútgáfa)

Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on energy efficiency (recast)

Stutt lýsing á efni

Komin er fram tillaga frá 2021 um endurútgáfu tilskipunarinnar frá 2012. Tillagan er hluti af safni tillagna sem eru hluti "Fit-for 55" aðgerðum sem ætlað er að ná markmiðum Evrópusambandsins um kolefnishluteysi árið 2050 og draga úr losun um 55% fyrir árið 2030. Hertar aðgerðir eru settar fram sem miða að því að ná þessum markmiðum.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Samþykktar ESB gerðir 2012 og 2018 eru til skoðunar í EFTA vinnuhópi um orkumál.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32018L2002](#)

Directive (EU) 2018/2002 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 amending Directive 2012/27/EU on energy efficiency

[COM\(2021\) 558](#)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on energy efficiency (recast)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Orkukerfi Íslands nýtir orku af endurnýjanlegum uppruna í raf- og hitaveitum. Meginmarkmið orkunýtnitilskipunar er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og innflutningi á orku/eldsneyti með bættri orkunýtni. Í ljósi sérstöðu orkukerfisins eiga ekki allar aðgerðir tilskipunarinnar við hér á landi og verður tilskipun því innleidd að hluta. Atriði sem eiga við varða upprunaábyrgðir og samframleiðslu varma og raforku með undanþágu fyrir jarðhitavinnslu, skýrslugerð með yfirlit yfir aðgerðir sem stjórnvöld leggja til og stuðla að aukinni orkunýtni og upplýsingagjöf til neytenda. Gætt verði að því í samvinnu við Orkustofnun að innleiðing verði ekki íþyngjandi fyrir íslensk heimili og fyrirtæki. Íþyngjandi ákvæði eru kvaðir um að 1,5% árlegs orkusparnaðar. Einnig að 3% húsnæðis á forræði stjórnvalda fari í endurnýjun ár hvert sem miði að orkusparnaði, orkuúttektir fyrir stærri fyrirtæki og 1,5% orkusparnað hjá orkufyrirtækjum. Gerðir frá 2018 og 2021 herða á þessum kröfum og setja hærri markmið.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Skoða þarf hvaða aðlaganir þarf vegna aðstæðna hér landi en eldri tilskipun frá 2012 hefur ekki enn verið tekin upp í EES-samninginn. Hagsmunagreining er unnin á vegum Orkustofnunar í samvinnu við NVE í Noregi.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Innviðaráðuneytið

Tilskipun 2018/844/EU um breytingu á tilskipun 2010/31/EU um orkunotkun bygginga (EPBD)

DIRECTIVE (EU) 2018/844 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 30 May 2018 amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency

Stutt lýsing á efni

Tilskipun 2018/844/EU um breytingu á tilskipun 2010/31/EU um orkunotkun bygginga (EPBD) er hluti af hreinorkupakka ESB. Ísland er með undanþágu frá tilskipun frá 2010. Undanþágan er skilyrt að því leyti að Ísland þarf að taka til greina nýmæli í nýrri tilskipun 2018/844/EU, t.a.m. er lúta að snjallvæðingu bygginga og hleðslumöguleika fyrir rafbíla.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32018L0844](#)

Directive (EU) 2018/844 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Innviðaráðuneytið

Eftirlits- og stjórnunarkerfi (orkumál)

REGULATION (EU) 2018/1999 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 December 2018 on the Governance of the Energy Union and Climate Action, amending Regulations (EC) No 663/2009 and (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council, Directives 94/22/EC, 98/70/EC, 2009/31/EC, 2009/73/EC, 2010/31/EU, 2012/27/EU and 2013/30/EU of the European Parliament and of the Council, Council Directives 2009/119/EC and (EU) 2015/652 and repealing Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council

Stutt lýsing á efni

Reglugerð 2018/1999 (EU) snýr að eftirlits- og stjórnkerfi (governance) og samræmir orku- og loftslagsáætlanir ríkjanna um hvernig þau muni uppfylla markmið sín til 2030. Ríkin setja fram tíu ára landsaðgerðaráætlanir um orku og loftslagsmál (national energy and climate plan, NECP). Markmiðið er að draga úr skriffinsku með því að samræma kröfur um skýrslugjöf sem er að finna í aðskildri lagasetningu á orku- og loftslagssviði. Þá eru ekki lengur sett ákveðin landsmarkmið eins og finna mátti í RES-tilskipun, heldur mun samtala eiga sér stað milli ríkjanna og Framkvæmdastjórnar um hvernig landsáætlanir miða að því að ná sameiginlegum orku- og loftslagsmarkmiðum ársins 2030. Sá hluti reglugerðarinnar er lýtur að loftslagsákvæðum hefur verið tekinn upp í EES-samninginn undir Bókun 31 um samvinnu á sérstökum sviðum utan marka fjórþætta frelsisins.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[32018R1999](#)

Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the Governance of the Energy Union and Climate Action, amending Regulations (EC) No 663/2009 and (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council, Directives 94/22/EC, 98/70/EC, 2009/31/EC, 2009/73/EC, 2010/31/EU, 2012/27/EU and 2013/30/EU of the European Parliament and of the Council, Council Directives 2009/119/EC and (EU) 2015/652 and repealing Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Tilskipun um endurnýjanlega orkugjafa

Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council and Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652

Stutt lýsing á efni

Tillaga er komin fram um að gera breytingu á gildandi tilskipun 2018/1999/EU um aukna hlutdeild endurnýjanlegrar orku, reglugerð 2018/1999 og tilskipun 98/70/EC og að fella niður tilskipun 2015/652. Tillaga þessi er hluti af löggjafartillögum sem bera heitið Fit for 55. Fit for 55 eru tillögur að breytingum á löggjöf eða nýrri löggjöf sem byggir á stefnumótun Græna Sáttmálans (The European Green Deal).

Tilgangurinn er að ná hertum loftslagsmarkmiðum sem gera ráð fyrir að draga úr losun kotvísýrings um 55% fyrir árið 2030 miðað við árið 1990. Einnig er stefnt að kolefnishlutleysi í Evrópu fyrir árið 2050. Samhliða þessu eru settar fram stefnur um samþætt orkukerfi (system integration), vetnisstefna, stefna um vindorku á hafi og líffræðilegan fjölbreytileika. Stefnt er að því að hækka markmið um hlutdeild endurnýjanlegrar orku úr 32% í 40% fyrir árið 2030.

Fit for 55 er safn af tillögum að breytingum eða nýrri löggjöf sem byggir á stefnumótun Græna Sáttmálans (The European Green Deal). Tilgangurinn er að stefna að því að ná hertum loftslagsmarkmiðum um að draga úr losun koltvísýrings um 55% fyrir árið 2030 miðað við viðmiðunarárið 1990. Þá er stefnt að kolefnishlutleysi fyrir Evrópu árið 2050.

Aðgerðir snerta regluverk á þverfaglegum sviðum umhverfis, samgöngu og orkumála og snúa að verðlagningu (ETS kerfi ofl), markmiðasetningu, stuðningsumhverfi og hertum losunarkröfum og skilyrði um endurnýjanlegt eldsneyti og tengd innviðaupbygging fyrir samgöngur á landi, í hafsækinni starfsemi og í flugi. Þær gerðir sem taka breytingum eða eru nýjar og tengjast orku- og eldsneytismálum eru eftirfarandi gerðir:

- Renewable Energy Directive
- Energy Efficiency Directive
- Alternative Fuels Infrastructure Regulation
- FuelEU Maritime
- ReFuel Aviation

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- [Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive \(EU\) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation \(EU\) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council and Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive \(EU\) 2015/652](#)

- [COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS A hydrogen strategy for a climate-neutral Europe](#)
- [COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS An EU Strategy to harness the potential of offshore renewable energy for a climate-neutral future](#)
- [COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Powering a climate-neutral economy: An EU Strategy for Energy System Integration](#)
- [COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality](#)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Eftirfarandi ákvæði og kröfur þarf að skoða m.t.t. íslenskra hagsmuna.

Tæknilegar kröfur er tengjast vetni, rafeldsneyti og lífeldsneyti sem gæti verið framleitt á Íslandi. Ýmsar breytingar eru gerðar á skilgreiningum og útreikningum fyrir eldsneyti af ólífrænum uppruna. Gæta þarf að því að skilgreiningar á endurnýjanlegu rafeldsneyti útiloki ekki íslenskt rafeldsneyti sem framleitt er frá núverandi raforkukerfi (additionality requirement) eða eldsneyti framleitt með kolefni frá iðjuverum.

Sett eru skilyrt ákvæði um samstarfsverkefni yfir landamæri og samstarf ríkja um orkuvinnslu á hafsvæðum.

Endurnýjanleg orka fyrir byggingar. Ísland hefur undanþágu frá kvöðum sem er að finna í tilskipun um orkunýtni bygginga. Skoða þarf hvort viðhalda skuli þeim undanþágum.

Lágmarkshlutdeild endurnýjanlegrar orku og hráefni til iðnaðar. Orkumerkingar fyrir framleiðsluvörur sem gefa til kynna notkun endurnýjanlegrar orku eða eldsneytis í framleiðsluferlinum.

Sett eru ákvæði sem styðja við gerð langtíma-raforkusölusamninga (power purchase agreements).

Hitaveitur og glatvarmi. Settar eru fram kröfur um samþættingu hita- og dreifikerfa rafmagns. Gæta þarf að því að kröfur verði ekki settar sem henta ekki innlendum aðstæðum hitaveitna. Skoða í því samhengi kröfur um tengingar þriðja aðila og samspil við dreifi- og flutningskerfi. Skoða sérstaklega hvort íslenskar hitaveitur falli áfram undir undanþágur vegna hárrar hlutdeildar endurnýjanlegrar orku, sem var hluti af REDII.

Eldsneyti í samgöngum. Auknar kvaðir um samdrátt í losun GHG og undirmarkmið um hlutdeild þróaðs lífeldsneytis og rafeldsneytis. Hvatakerfi/viðskiptakerfi er sett á laggirnar sem heimilar viðskipti milli rafhleðslusala og söluaðila eldsneytis. Sjálfbærni viðmið fyrir lífeldsneyti eru hert.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Innviðar ráðuneytið, Utanríkisráðuneytið

Tillaga að reglugerð (ESB) um sjálfbært flugeldsneyti

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on ensuring a level playing field for sustainable air transport - COM/2021/561 final

Stutt lýsing á efni

Umrædd tillaga að reglugerð felur í sér töluvert auknar kröfur til aðila sem tengjast afgreiðslu og notkun flugvélaeldsneytis. Einnig felur hún í sér aukið hlutverk lögbærra yfirvalda á Íslandi á sviði eftirlits. Hlutverk reglugerðarinnar er að draga úr jarðefnaeldsneytisnotkun flugsamgangna og jafna stöðu aðila á þeim markaði innan Evrópusambandsins. Settar verða almennar kröfur um hlutfall sjálfbærs flugvélaeldsneytis sem notað er í greininni og verða kröfurnar auknar jafnt og þétt frá árinu 2025 til ársins 2050. Um er að ræða nýjar kröfur og eftirlit ef til innleiðingar kemur og krefst því breytinga á gildandi lögum og reglugerðum eða setningar nýs regluverks er málið varðar.

Reglugerðartillagan setur lágmarkskröfu um hlutfall sjálfbærs flugeldsneytis (e. Sustainable Aviation Fuels, SAF) sem afgreitt er til flugvéla á flugvöllum innan Evrópusambandsins. SAF getur verið lífeldsneyti sem fellur undir skilgreiningu sem “advanced biofuels”, skv. tilskipun ESB 2018/2001 eða er framleitt úr hráefni listaði í viðauka IX í sömu tilskipun og uppfyllir sjálfbærniþæmið. Einnig fellur undir skilgreininguna á SAF það eldsneyti sem er af ólífrænum toga en er framleitt með endurnýjanlegum hætti, svokallað “Synthetic Aviation Fuels” eða “rafeldsneyti” til einföldunar.

Málaflokkur

Orkumál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2021\) 561](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on ensuring a level playing field for sustainable air transport

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmið Íslands með forgangi við vöktun gerðarinnar er þrjúþætt:

- Meginmarkmiðið er að koma eins og hægt er í veg fyrir að skuldbindingar sem Ísland undirgangist við innleiðingu gerðarinnar leiði til þess samkeppnisstaða Keflavíkurflugvallar sem tengiflugvallar á milli EES og Norður-Ameríku skerðist samanborið við aðra evrópska flugvelli og bein flug frá Evrópu.
- Annað markmið er að íslenskur almenningur og ferðaþjónustan taki ekki á sig byrðar umfram það sem almennt gerist innan EES í ljósi þess að flug er eini ferðamátinn frá Íslandi til annarra landa.
- Þriðja markmið er að innleiðing gerðarinnar leiði ekki til kolefnisleka.

Sérstaklega þarf að vakta samanlögð áhrif þessarar tillögu og tillögu um breytingar á viðskiptakerfi með losunarheimildir er varða flug, sem báðar geta mögulega leitt til umtalsverðar hækkunar á kostnaði við flug til Íslands.

Ábyrgt ráðuneyti

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Innviðaráðuneytið

Stofnun á miðlægum eftirlitsaðila og breytingar á regluverki vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka í Evrópu

Anti-money laundering and countering the financing of terrorism legislative package. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism and amending Regulations (EU) No 1093/2010, (EU) 1094/2010, (EU) 1095/2010 - COM(2021)421. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing - COM(2021)420. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the mechanisms to be put in place by the Member States for the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing and repealing Directive (EU) 2015/849 - COM(2021)423. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on information accompanying transfers of funds and certain crypto-assets (recast) - COM(2021)422.

Stutt lýsing á efni

„AML pakki“ framkvæmdastjórnarinnar. Pakkinn innheldur eftirfarandi þrjár tillögur að reglugerðum:

Tillaga að **reglugerð** um breytingu og niðurfellingu á reglugerð EB 2015/847 um þær upplýsingar sem fylgja eiga millifærslum. Tillagan vikkar út gildissvið reglnanna þannig að þær nái einnig til sýndareigna (e. crypto assets). Verði tillaga framkvæmdastjórnarinnar samþykkt mun hin nýja reglugerð fella eldri reglugerð um sama efni úr gildi

Tillaga að **reglugerð** um nýjan evrópskan eftirlitsaðila á vettvangi aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka (e. Anti-Money Laundering Authority - „AMLA“). Í mjög grófum dráttum má lýsa fyrirhuguðu meginhlutverki stofnunarinnar með eftirfarandi hætti: Í *fyrsta lagi* að sinna beinu eftirliti með völdum tilkynningarskyldum aðilum á fjármálamarkaði (e. selected obliged entities). Í *öðru lagi* að sinna óbeinu eftirliti með bæði tilkynningarskyldum fjármálafyrirtækjum og öðrum tilkynningarskyldum aðilum í gegnum eftirlitsaðila aðildarríkjanna. Því til viðbótar er gert ráð fyrir að stofnunin hafi í undantekningartilvikum heimildir til að bregðast við brotum tilkynningarskyldra fjármálafyrirtækja sem ekki falla undir valda tilkynningarskylda aðila (að tilteknum skilyrðum uppfylltum, m.a. að fenginni heimild frá Framkvæmdstjórninni) með því að beina tilmælum til, eða með því að taka yfir skyldur, innlenda eftirlitsaðilans, hafni hann að grípa til aðgerða gegn þeim tilkynningarskylda aðila sem um ræðir. Í *þriðja lagi* að gegna samhæfingar- og stuðningshlutverki með fjármálagreiningareiningum (e. Financial Intelligence Units „FIU“) aðildarríkjanna, m.a. með því að samræma sameiginlegar greiningar slíkra eininga (e. joint analyses) og starfrækja FIU.net (vettvangur öruggar miðlunar upplýsinga á milli slíkra eininga).

Tillaga að **reglugerð** um aðgerðir til að koma í veg fyrir misnotkun fjármálakerfisins hvað varðar peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Gert er ráð fyrir að í reglugerðina verði færðar allar reglur sem eiga við um einkageirann á meðan stofnanaumgjörðin í aðildarríkjum verði áfram í tilskipunarformi. Í reglugerðinni verður einnig mælt fyrir um tiltekin nýmæli og breytingar á gildandi reglum.

Og eina tillögu að tilskipun:

Tillaga að **tilskipun** um þær aðgerðir sem aðildarríki eiga að grípa til í því skyni að koma í veg fyrir misnotkun fjármálakerfisins hvað varðar peningabætti og fjármögnun hryðjuverka (6. peningabættistilskipunin). Þetta er eina tilskipunin í nefndum AML-pakka, en hún hefur að geyma reglur sem lúta að aðildarríkjunum sjálfum og stofnanaumgjörð þeirra. Til viðbótar við gildandi reglur mælir tilskipunin einnig fyrir um ýmsa breytingar, t.a.m. hvað varðar skráningu raunverulegra eigenda, valdheimildir eftirlitsaðila og persónuvernd.

Málaflokkur

Peningaþvætti

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Málið er á forstigi og gerðirnar allar í tillöguformi (e. Commission Proposals).

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- [Preventing money laundering and terrorist financing – new rules for the private sector](#)
- [Preventing money laundering and counter-terrorist financing – new national mechanisms](#)
- [Preventing money laundering and terrorist financing – new EU authority](#)
- [Preventing money laundering and terrorist financing – traceability of crypto-asset transfers](#)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2021\) 420](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing

[COM\(2021\) 421](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism and amending Regulations (EU) No 1093/2010, (EU) 1094/2010, (EU) 1095/2010

[COM\(2021\) 422](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on information accompanying transfers of funds and certain crypto-assets (recast)

[COM\(2021\) 423](#)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the mechanisms to be put in place by the Member States for the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing and repealing Directive (EU) 2015/849

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Gera má ráð fyrir, nái umræddar tillögur fram að ganga, að þær muni hafa talsverð áhrif hér á landi og kalla eftir breytingum á löggjöf.

Hagsmunagæsla Ísland snýr fyrst og fremst að fyrirhugaðri stofnun hins nýja eftirlitsaðila, en vera kann að reglugerð sú sem stofnar hinn nýja evrópska eftirlitsaðila teljist fela í sér framsal á valdi sem gangi gegn stjórnarskrá. Er enda gert ráð fyrir að stofnunin hafi beint eftirlit með, og þar með valdheimildir yfir, tilteknum fjármálafyrirtækjum sem sérstaklega verða til þess valin af stofnuninni. Þótt ekki sé fyrirsjáanlegt að íslensk fjármálafyrirtæki falli undir þau skilyrði sem sett eru fyrir því að falla í flokk „valinna“ fjármálafyrirtækja í þessum skilningi, þá er heimildin engu að síður fyrir hendi, auk þess sem gert er ráð fyrir að stofnunin geti í undantekningartilvikum, og að vissum skilyrðum uppfylltum, brugðist beint við brotum annarra tilkynningarskyldra fjármálafyrirtækja. Því til viðbótar má nefna að Evrópudómstólum er einum falin lögsaga í málum er varða endurskoðun á tilteknum ákvörðunum hinnar nýju stofnunar, auk þess sem önnur ákvæði kunna einnig að koma til frekari skoðunar í þessu sambandi.

Einnig má nefna stjórnskipulag stofnunarinnar, en samkvæmt reglugerðartillögunni er ekki gert ráð fyrir að aðildarríki ESB og EFTA-ríkin eigi fulltrúa í annarri af tveimur stjórnnum stofnunarinnar (E. Executive Board, en í hinni (e. General Board) er gert ráð fyrir að yfirmenn eftirlitsaðila aðildarríkja eigi sæti.

Tveggja stoða lausn (sem byggt var á við innleiðingu hins evrópska eftirlitskerfis á fjármálamarkaði) er væntanlega eitthvað sem horfa þarf til.

Markhópur

- Framkvæmdastjórnin

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Verið er að vinna að sameiginlegu EES-EFTA álitum sem gert er ráð fyrir að sent verði framkvæmdastjórninni. Unnið er að útfyllingu "Commission Proposal forms" sem gert er ráð fyrir að send verði til EFTA-skrifstofunnar.

Ábyrgt ráðuneyti

Dómsmálaráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Samráð um tillögu að reglugerð um fjölmiðlafrelsi

Safeguarding media freedom and pluralism in the internal market (Media Freedom Act)

Stutt lýsing á efni

Tillagan miðar að því að koma úr vegi hindrunum fyrir stofnun og rekstri fjölmiðla ásamt því að koma á sameiginlegum reglum til að efla innri markaðinn í þessum efnum með því markmiði að standa vörð um frelsi og fjölræði fjölmiðla.

Tillagan á að mæta þeim mun sem er innan aðildarríkjanna á reglum er varða fjölræði fjölmiðla, ófullnægjandi uppbyggingu fyrir samvinnu á milli sjálfstæðra eftirlitsaðila á sviði fjölmiðla, afskiptum af eignarhaldi, stjórnun og/eða rekstri fjölmiðla og skort á tryggingu á fjölræði fjölmiðla þ.m.t. netmiðla.

Málaflokkur

Rannsóknir og nýsköpun, menntun og menning

Staða máls innan ESB

Forstigi (pre pipeline)

Opið samráð hófst 21. desember 2021 og lýkur 25 mars 2022. Tillaga að gerð er áætluð á síðari hluta þessa árs.

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- [Safeguarding media freedom in the EU – new rules](#)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Verði tillaga um gerð reglugerðar samþykkt getur hún haft mikil áhrif á starfsumhverfi fjölmiðla hér á landi.

Ábyrgt ráðuneyti

Menningar- og viðskiptaráðuneytið

Samstarfsáætlanir ESB 2021-2027 á sviði mennta-, æskulýðs-, menningar-, rannsóknar-, nýsköpunar-, stafrænna-, umhverfis-, almannavarna-, innri markaðs-, heilbrigðis-, sjálfbodaliðastarfs-, atvinnu- og félagsmála

1. Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013 (Text with EEA relevance)
2. Regulation (EU) 2021/817 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing Erasmus+: the Union Programme for education and training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No 1288/2013 (Text with EEA relevance)
3. Regulation (EU) 2021/888 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing the European Solidarity Corps Programme and repealing Regulations (EU) 2018/1475 and (EU) No 375/2014 (Text with EEA relevance)
4. Regulation (EU) 2021/818 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing the Creative Europe Programme (2021 to 2027) and repealing Regulation (EU) No 1295/2013 (Text with EEA relevance)
5. Regulation (EU) 2021/694 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing the Digital Europe Programme and repealing Decision (EU) 2015/2240
6. Regulation (EU) 2021/783 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing a Programme for the Environment and Climate Action (LIFE), and repealing Regulation (EU) No 1293/2013
7. Regulation (EU) 2021/836 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 amending Decision No 1313/2013/EU on a Union Civil Protection Mechanism
8. Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing a programme for the internal market, competitiveness of enterprises, including small and medium-sized enterprises, the area of plants, animals, food and feed, and European statistics (Single Market Programme) and repealing Regulations (EU) No 99/2013, (EU) No 1287/2013, (EU) No 254/2014 and (EU) No 652/2014
9. Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of health ('EU4Health Programme') for the period 2021-2027, and repealing Regulation (EU) No 282/2014
10. Regulation (EU) 2021/1057 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 establishing the European Social Fund Plus (ESF+) and repealing Regulation (EU) No 1296/2013

Stutt lýsing á efni

Að tryggja að áframhaldandi þátttaka Íslands í samstarfsáætlunum ESB sé í samræmi við EES-samninginn og að unnið verði markvisst að virkri þátttöku Íslands á tímabilinu 2021-2027 og fylgst náið með árangri. Umfang áætlanna hefur aukist og því mikilvægt að fylgjast vel að ávinningur haldist vel í hendur við framlag Íslands til þeirra.

Málaflokkur

Rannsóknir og nýsköpun, menntun og menning

Staða máls innan ESB

Samþykkt gerð (adopted acquis)

Reglugerðirnar um samstarfsáætlanir ESB fyrir tímabilið 2021-2027 hafa verið samþykktar og voru teknar upp í EES-samninginn í september 2021. Það er mikilvægt að fylgjast áfram vel með framkvæmd áætlanna þar sem ýmis þættir eru enn óútfærðir af hálfu ESB.

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að tryggja að þátttaka Íslendinga í samstarfsáætlunum ESB, þ.m.t. í stjórnarnefndum og sérfræðingahópum, sé í samræmi við ákvæði EES-samningsins. Markmiðið er að hámarka árangur og ávinning þátttökunnar á tímabilinu 2021-2027.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB, ráðið og þingið.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Formlega með áframhaldandi þátttöku í þeim stjórnarnefndum sem Ísland hefur aðgang að og í gegnum EFTA skrifstofuna og EFTA vinnuhópana. Óformlega með áframhaldandi tengslavinnu við helstu samstarfsríki og viðeigandi stofnanir og sérfræðinga ESB.

Tímarammi

Áætlanirnar hófust 1. janúar 2021 og enn á eftir að útfæra vissa þætti og mikilvægt að fylgjast náið með þróun mála.

Ábyrgt ráðuneyti

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Utanríkisráðuneytið, Dómsmálaráðuneytið, Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið, Heilbrigðisráðuneytið, Innviðaráðuneytið, Matvælaráðuneytið, Menningar- og viðskiptaráðuneytið, Mennta- og barnamálaráðuneytið, Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Sameiginlegar reglur um aðgang að mörkuðum fyrir flutninga með hópþjónustum milli landa

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 1073/2009 on common rules for access to the international market for coach and bus services

Stutt lýsing á efni

Almennt: Markmiðið með gerðinni er að efla þjónustu hópferðabifreiða sem raunhæfan valkost við einkabifreiðina.

Aðdragandi : Reglugerð EB nr. 1073/2009 um sameiginlegar reglur um aðgang að mörkuðum fyrir flutninga með hópþjónustum milli landa var innleidd með reglugerð nr. 474/2017 og tók gildi hér á landi þann 1. júní 2017. Reglugerðin fjallar um tiltekna farþegaflutninga á vegum milli landa innan EES. Hún er um gerð og tilhögun leyfisveitinga, eftirlit með flutningastarfsemi, viðurlög, rafræna landskrá o.fl. Við mat á framkvæmd reglugerðarinnar sem framkvæmt var á árunum 2015-2017 kom í ljós að reglugerðin hefur aðeins verið árangursrík að hluta til. Helstu vandamál sem komið hafa í ljós eru hindranir á innlendum mörkuðum við þróun áætlunarferða og flutninga með hópferðabifreiðum og lágt hlutfall sjálfbærra farþegaflutninga. Er ætlunin nú að leiðrétta þessa annmarka.

Reglugerð 1073/2009 (EB) tekur í dag til tímabundinna fólksflutninga (Gestaflutninga) með hópþjónustum sem gerðar eru fyrir fleiri en níu farþega, af hálfu fyrirtækis með staðfestu í öðru aðildarríki en flutningarnir fara fram í. Tillagan felur m.a. í sér að í ákveðnum tilvikum gildi reglugerðin um fólksflutninga af hálfu fyrirtækis með staðfestu í öðru aðildarríki óháð því hvort um tímabundna flutninga sé að ræða. Þannig verði fyrirtækjum með staðfestu í öðrum aðildarríkjum í ákveðnum tilvikum heimilað að stunda farþegaflutninga í gistiríki án takmarkana. Stefnt er að því að afnema akstursskrá en nýlegar breytingar á íslenski löggjöf um gestaflutninga gerir ráð fyrir akstursskrá sem eftirlitsskjali.

Málaflokkur

Samgöngumál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Málið er á vinnslustigi en hefur verið stopp í nokkur ár.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2017\) 647](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 1073/2009 on common rules for access to the international market for coach and bus services

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmið með hagsmunagæslu er að reglugerðin gildi áfram aðeins um tímabundna flutninga auk þess að gestaflutningar verði skilgreindir á skýrari hátt en nú er, t.d. með því að takmarka slíka flutninga við ákveðinn dagafjölda sem samræmist íslenski löggjöf. Þá ætti að stefna að því að ekki verði gengið lengra en þörf er á varðandi skyldu til að koma á fót sjálfstæðum eftirlitsaðila.

Markhópur

- Framkvæmdastjórnin - sérfræðingar á hennar vegum sem vinna að tillögunni, Evrópuþingið og ráðið

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Með samtölum, fundum og með því að deila upplýsingum um hagsmuni Íslands. Hugsanlega með EFTA-álit.

Tímarammi

Áður en gerðin verður samþykkt.

Ábyrgt ráðuneyti

Innviðaráðuneytið

Stafræn starfsskrá ESB

Stutt lýsing á efni

Upplýsingatæknimál eru ein af forgangsmálum ríkisstjórnarinnar á kjörtímabilinu. Sett hefur verið af stað áttak til að efla stafræna þjónustu og undirbúa Ísland undir samfélag sem byggir á að leysa handafl af hólmi með hjálp tækni eins og sjálfvirknivæðingu og gervigreind. Áætlun ESB um að aðlaga sambandið að nýjum stafrænum tímum eru því hagsmunamál fyrir Ísland.

Í áætlun ESB eru stefnumál og aðgerðir sem snúa beint að þessu og eru settar undir flokkinn „A Europe Fit for the Digital Age“. Flestir af þeim þáttum sem settir eru á oddinn munu hafa áhrif á veru Íslands innan EES, en hér eru sett fram þau áherslumál sem hér í upphafi málsins er lagt til að sérstök áhersla verði lögð á. Þetta eru m.a. Data Act Proposal, Data Governance Act Proposal og Artificial Intelligence Proposal.

Ítarlegri umræða um þessi mál á eftir að fara fram innan Stjórnarráðsins og því er mögulega að þetta taki breytingum eftir því sem henni fleytir fram.

Málaflokkur

Upplýsingatæknimál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2021\) 574](#)

Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council establishing the 2030 Policy Programme “Path to the Digital Decade”

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Að Stjórnarráðið beri tímanlega kennsl á snertifleti, nauðsynlega samhæfingu og aðgerðir, þ.m.t. forgangsröðun, svo og að sameinast um greiningu á þverfaglegum álitafnum. Með skipulegri lágmarkssamhæfingu þvert á málefnasvið ólíkra ráðuneyta og reglubundnum upplýsinga- og skoðanaskiptum má stuðla að skýrari heildarsýn á eigin stefnu íslenska ríkisins og forgangsröðun á hverjum tíma að hvað stafræna umbreytingu varðar.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB
- Evrópuráðið
- Evrópuþingið

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Ráðuneyti fylgjast hvert á sínu sviði náið með þróun gerða, skýrslna og annarra aðgerða stofnana ESB er varða stafrænan innri markað Evrópu. Hópur fulltrúa þeirra verði formlega settur á laggir og fundi reglubundið, a.m.k. 4 sinnum á ári, beri saman bækur með það að markmiði að bera tímanlega kennsl á snertifleti þvert á málefnasvið ráðuneyta, nauðsynlega samhæfingu og aðgerðir. Hópurinn sameinist um greiningu á þverfaglegum álitafnum og taki a.m.k. árlega saman stutta skýrslu um framvindu og forgangsröðun stofnana ESB á hverjum tíma og, til samanburðar, stöðu mála á Íslandi.

Tímarammi

Um ræðir fjöldi væntanlegra gerða og verður unnið jafnt að þessu eftir því sem þær berast á ólík málefnasvið.

Ábyrgt ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Dómsmálaráðuneytið, Forsætisráðuneytið, Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið, Menningar- og viðskiptaráðuneytið

Tillaga að tilskipun um samræmt stig netöryggis (NIS2 tilskipunin)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on measures for a high common level of cybersecurity across the Union, repealing Directive (EU) 2016/1148 COM/2020/823 final

Stutt lýsing á efni

Tillaga að tilskipun um samræmt stig netöryggis (NIS2) mun leysa af hólmi tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 1148/2016/ESB um net- og upplýsingaöryggi (NIS) sem er innleidd á Íslandi með lögum nr.78/2019 um öryggi net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða. Markmiðið með NIS er að tryggja hátt stig öryggis fyrir net- og upplýsingakerfi og auka viðnámsþrótt gegn netógnum á EES-svæðinu. Markmið NIS2 mun vera að styrkja núverandi markmið NIS, víkka út gildissvið hennar og aðlagast nýju landslagi þegar kemur að netógnum. Með NIS2 eru lagðar fram breytingar á skilgreiningu mikilvægra innviða, þ.e. aðilar yrðu annars vegar skilgreindir sem nauðsynlegir innviðir og hins vegar sem mikilvægir innviðir (í staðinn fyrir rekstraraðilar nauðsynlegrar þjónustu og veitendur stafrænnar þjónustu). Fyrirhugað gildissvið NIS2 felur í sér verulega útvíkkun, frá því sem við á um NIS; NIS2 mun ná til aðila sem í dag falla ekki undir gildissvið NIS. Hér má nefna í flokki nauðsynlegra innviða: gagnaver, traustþjónustuveitendur og fráveitur. Enn fremur pósthjónustu, efnaframléiðendur, matvælaframléiðendur, lyfjaframléiðendur og fleiri framléiðslufyrirtæki sem teljast til mikilvægra innviða. Á meðal útistandandi álitæfna varðandi gildissvið NIS2 er hvort ríkisstofnanir skuli teljast til nauðsynlegra innviða í skilningi fyrirhugaðrar tilskipunar.

Með NIS2 er mælt fyrir hertari landbundnum aðgerðum, t.a.m. að aðildarríki skulu setja sér stefnu í netöryggismálum og samræma upplýsingagjöf þar sem CSIRT-teymi yrði milliliður og ENISA myndi viðhalda skrá yfir veikleika sem hafa verið tilkynntir. Einnig er gert ráð fyrir að aðildarríki útnefni aðila sem gegnir hlutverki „single point of contact“ (SPOC) sem ætlað er að tryggja samhæfingu og samvinnu á milli landamæra. Að auki yrði vægi Samstarfshópsins (e. Cooperation Group) aukið þegar kemur að samráði á milli aðildarríkja. Nýmæli er svokallað jafningjamat (e. peer-review) sem felur í sér úttekt á virkni netöryggisstefnu aðildarríkja.

Með NIS2 er samræmdum kröfum um valdheimildir eftirlitsstjórnvalda gerð betri skil (eftirlitsskoðanir, framkvæmd reglulegra úttekta og öryggiskannana). Tillagan gerir ráð fyrir að eftirlitsstjórnvöld hafi heimild til afturköllunar á starfsleyfi í tilviki nauðsynlegra innviða.

Málaflokkur

Netöryggi

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Málið er á vinnslustigi hjá ráðinu og Evrópuþinginu. Þríhliða viðræður (trilogue) á milli ráðsins, Evrópuþingsins og framkvæmdastjórnarinnar eru í þann mund að hefjast (upplýsingar frá 15. desember 2021). Viðræður geta tekið nokkra mánuði, þar til samkomulag hefur náðst.

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2020\) 823](#)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on measures for a high common level of cybersecurity across the Union, repealing Directive (EU) 2016/1148

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Nái umrædd tillaga fram að ganga, má gera ráð fyrir umtalsverðum áhrifum á núverandi netöryggislöggjöf og viðtækum áhrifum á samfélagið. Með tillit til útvíkkunar á gildissviði regluverksins munu fyrirtæki og ríkisstofnanir, sem eru undanskilin gildissviði NIS, þurfa að ráðast í aðgerðir til að tryggja netöryggi í starfsemi sinni og mæta kröfum NIS2. Einnig er ljóst að með NIS2 er verið að auka formlegt milliríkja samstarf á EES-svæðinu.

Markmið hagsmunagæslu Íslands snýr fyrst og fremst að fylgjast vel með þróun tillögunnar hjá ráðinu og Evrópuþinginu, þá sérstaklega útvíkkun gildissviðs hennar og áhrif þess á Ísland. Einnig er mjög mikilvægt að tryggja að Ísland geti tekið jafnan þátt og önnur aðildarríki ESB í alþjóðlegri samvinnu og samráði þegar kemur að netöryggismálum.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB
- ESB ráðið

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Með að fylgjast áfram náið með umræðu í Evrópuþinginu og ráðinu um tillöguna. Að leggja til í vinnuhópi EFTA að upptaka NIS og NIS2 verði forgangsmál EES-EFTA ríkjanna, svo hægt sé að tryggja tímanlega upptöku NIS2 í EES-samninginn og aðgang að samráðsvettvöngum NIS/ NIS2 á sviði netöryggis.

Tímarammi

Sjónarmiðum Íslands þarf að koma á framfæri á meðan þríhliða viðræður eru enn í gangi (árið 2022) og á meðan unnið er að upptöku NIS2 í EES-samninginn.

Ábyrgt ráðuneyti

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

Hlekkir

- [Fréttatilkynning um proposal for directive on measures for high common level of cybersecurity across the Union](#)
- [Impact assessment - proposal for directive on measures for high common level of cybersecurity across the Union](#)
- [European Parliament - European Think Tank - "The NIS2 Directive: A high common level of cybersecurity in the EU"](#)

Reglugerð um rafræna markaði

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act).

Stutt lýsing á efni

Digital Markets Act varðar starfsemi stórra og umfangsmikilla aðila sem reka stafræna vettvanga (e. digital platforms) og bjóða þjónustu við önnur fyrirtæki á innri á markaðnum sem felst í milligöngu milli seljenda og kaupenda vöru og þjónustu. Helsta markmið tillögunnar er að koma í veg fyrir að svokallaðir hliðverðir (e. gatekeepers) viðhafi ósanngjarna viðskiptahætti gagnvart viðskiptaaðilum sínum, bæði fyrirtækjum og neytendum. Hliðverðir eru fyrirtæki sem bjóða upp á ýmiss konar stafræna vettvanga og njóta sterkrar markaðsstöðu á innri markaðnum. Á slíkum fyrirtækjum munu hvíla ákveðnar skyldur um markaðshegðun þeirra sem ætlað er að auka gagnsæi og aðgengi að stafrænum vettvöngum og auka þannig samkeppni og efla nýsköpun, sérstaklega á sviði stafrænna tæknifyrirtækja. Með sérstökum markaðsrannsóknum verður framkvæmdastjórninni mögulegt að draga úr eða auka við skyldur fyrirtækjanna.

Framkvæmd og eftirlit á grundvelli reglugerðarinnar verður að meginstefnu til í höndum framkvæmdastjórnarinnar sem mun geta framkvæmt markaðsrannsóknir og sektað fyrirtæki fyrir brot gegn ákvæðum reglugerðarinnar. Ekki er gert ráð fyrir því að stjórnvöld í aðildarríkjum fari með valdheimildir á grundvelli reglugerðarinnar en munu hins vegar taka þátt í sérstakri ráðgjafarnefnd (Digital Markets Advisory Committee).

Málaflokkur

Upplýsingatæknimál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2020\) 842](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Í gerðinni felast álitæfni tengd tveggja stoða eðli EES-samningsins sem varðar eftirlit og framkvæmd gerðarinnar. Gert er ráð fyrir því að framkvæmdastjórnin geti beitt fyrirtæki í aðildarríkjunum sektum án aðkoma eftirlitsstjórnvalda í aðildarríkjunum. Útfærsla á slíkri sektarheimild í landsrétt varðar stjórnskipuleg álitamál um framsal ríkisvalds til alþjóðlegra stofnana. Mikilvægt er að tryggja að hagsmunir lítilla og meðalstórra fyrirtækja hér á landi verði tryggðir og jafnframt að útfærsla eftirlitsheimilda verði í samræmi við tveggja stoða álitamál eðli EES-samningsins.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

EES/EFTA-álit var gefið út 10. nóvember 2021.

<https://www.efta.int/sites/default/files/documents/eea/eea-efta-comments...>

EES/EFTA-löndin hafa sett saman DMA Task Force sem vinnur að greiningu tveggja stoða álitamála sem felast í gerðinni. EFTA skrifstofan vinnur að drögum að lögfræðiáliti (Legal Note) þessa efnis.

Ábyrgt ráðuneyti

Menningar- og viðskiptaráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

Reglugerð um rafræna þjónustu

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 200/31/EC.

Stutt lýsing á efni

Tillagan felur í sér uppfærslu á eldri tilskipun um rafræna þjónustu á innri markaðnum. Tillagan er sett fram samhliða annarri tillögu að reglugerð, Digital Markets Act. Saman hafa tillögurnar að markmiði að skapa öruggara stafrænt umhverfi þar sem grundvallarréttindi notenda stafrænnar þjónustu eru vernduð og að jafna samkeppnisstöðu og stuðla að nýsköpun og hagvexti á innri markaðnum og á alþjóðavísu. Digital Services Act fjallar fyrst og fremst um milliliði (e. intermediaries) og stafræna vettvanga (e. digital platforms) svo sem eins og hýsingaraðila, vefþjónustur, sölusíður, verslanir með smáforrit, bókunarsóður o.s.frv. Meginmarkmið tillögunnar er að vernda neytendur og grundvallarréttindi þeirra á netinu, auka gagnsæi og skýra ábyrgð aðila sem veita þjónustu á netinu og stuðla að samkeppni, nýsköpun og vexti. Tillagan gerir ráð fyrir því að eftirfylgni og eftirlit verði að meginsteftu í höndum aðildarríkjanna sjálfra en ekki framkvæmdastjórnarinnar.

Meðal atriða sem fjallað er um í tillögunni er takmörkuð ábyrgð milliliða og skyldur fyrirtækja vegna ólöglegs efnis, skýrari og gegnsærri reglu um hvernig ólöglegt efni er fjarlæggt, innri ferla og kvartanir, aukið gagnsæi um notkun algríms, aukið gagnsæi um veitendur rafrænnar þjónustu og ákveðna skyldur sem þeir þurfa að uppfylla, hvernig auglýsingar beinast að neytendum, kröfum um skýrleika staðlaðra samningsskilmála o.fl. Skyldurnar sem lagðar eru á fyrirtæki skv. tillögunni eru mismunandi eftir eðli starfseminnar og stærð þeirra og gert er ráð fyrir því að sektarheimildir verði í landsrétti.

Málaflokkur

Upplýsingatæknimál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Hlekkur á tillögur á vinnslustigi (pipeline) eða samþykktar ESB-gerðir

[COM\(2020\) 825](#)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Tryggja samkeppnishæfni Íslands með því að hér á landi gildi samrýmanlegar reglur um milliliði sem veita rafræna þjónustu og annars staðar á innri markaðnum. Tryggja tjáningarfrelsi og grundvallarréttindi neytenda en jafnframt tryggja að Ísland verði ekki nýtt sem skálkaskjól fyrir ólöglegt efni eða ólöglega starfsemi vegna slakari reglna um gegnsæi milliliða sem veita rafræna þjónustu.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

EES/EFTA-álit var gefið út 29. september 2021

<https://www.efta.int/sites/default/files/documents/eea/eea-efta-comments...>

Leitað var samráðs við helstu stofnanir og samtök sem eiga hagsmuna að gæta með tölvupóstum í maí og júní 2021. Engar athugasemdir eða sjónarmið bárust.

Ábyrgt ráðuneyti

Menningar- og viðskiptaráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

Tillaga um reglugerð um gervigreind

Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act) and amending certain Union legislative acts: COM(2021) 206 final.

Stutt lýsing á efni

Tillaga að reglugerð um samræmdar reglur um gervigreind (Artificial Intelligence Act), er fyrsta heildstæða löggjöfin um gervigreind.

Markmið tillögunnar er styðja við þróun og nýtingu gervigreindarlausna með því að setja regluramma um gervigreind, sérstaklega með tilliti til áhættuþátta varðandi nýtingu slíkrar tækni. Tillögunni er einnig ætlað að byggja upp traust varðandi nýtingu gervigreindar, með regluramma um nýtingu hennar. Tillagan byggir ennfremur á sjónarmiðum um evrópsk gildi og grundvallarréttindi, og er ætlað að stuðla að því að notendur geti treyst lausnum sem byggja á gervigreind, um leið og henni er ætlað að hvetja til þróunar slíkra lausna. Gervigreind felur í sér mikla möguleika til þróunar og ætti að nýta í þágu samfélagsins með það að meginmarkmiði að bæta velferð fólks.

Tillagan leggur fram samræmdan regluramma um kröfur til gervigreindakerfa og markaðssetningu og notkun þeirra á EES svæðinu. Reglurnar beinast fyrst og fremst að þjónustuaðilum sem vilja setja gervigreindarkerfi á markað og notkun þeirra. Tillagan leggur bann við ákveðnum gervigreindaraðferðum, setur ítarlegar reglur um notkun áhættusamra gervigreindarkerfa og samræmir reglur hvað varðar gagnsæi í gervigreindarkerfum. Í tillögunni er lagt bann við tilgreindum gervigreindaraðferðum, t.d. aðferðir sem brensla hegðun manna, aðferðir sem nýta aldurstengda veikleika eða líkamlegra/andlegra fötlunar, aðferðir beittar af opinberum aðilum til að meta áreiðanleika einstaklinga o.fl. Þá eru sérstök ákvæði um gagnsæisskyldur fyrir tiltekin gervigreindarkerfi, t.d. ef um er að ræða gervigreindarkerfi sem ætluð eru til samskipta við einstaklinga, og í tilvikum þar sem verið er að líkja eftir öðru fólki, svokallaðar djúpfalsanir (deep fake).

Aðildarríki eru hvött til þess að sjá til þess að sprotafyrirtæki hafi aðgang að sérstöku þróunarumhverfi (AI regulatory sandboxes), og stuðla þannig að nýsköpun í gervigreind.

Tillagan er byggð á gr. 114 í sáttmála um starfshætti Evrópusambandsins, en sú grein er lagalegur grundvöllur fyrir löggjöf á sviði innri markaðsins. Því eru miklar líkur á að þessi tillaga sé EES-tæk.

Málaflokkur

Upplýsingatæknimál

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Staða málsins innan ESB: er á vinnslustigi.

Sjá einnig skýrslu nefndar um AI, samþykkt á Evrópuþinginu 17.5.2022:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220429IPR28228/artificial-intelligence-meps-want-the-eu-to-be-a-global-standard-setter>

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

Artificial Intelligence Act

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Markmið hagsmunagæslu Íslands snýr fyrst og fremst að fylgjast vel með þróun tillögunnar hjá ráðinu og Evrópuþinginu, og áhrif hennar á Ísland. Einnig er mjög mikilvægt að tryggja að Ísland geti tekið jafnan þátt og önnur aðildarríki ESB í alþjóðlegri samvinnu og samráði þegar kemur að gervigreind,

t.a.m. að tryggð sé aðkoma Íslands að Artificial Intelligence Board (EAIB) og öðrum nefndum sem kunna að fara með þessi mál.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Með að fylgjast áfram náið með umræðu í Evrópuþinginu og ráðinu um tillöguna, sem og eiga gott samstarf innan EFTA og við helstu hagsmunaaðila innanlands.

Ábyrgt ráðuneyti

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Dómsmálaráðuneytið

Tillaga að tilskipun um viðeigandi lágmarkslaun

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on adequate minimum wages in the European Union

Stutt lýsing á efni

Framkvæmdastjórnin hefur sett fram tillögu að tilskipun sem mælir fyrir um viðeigandi lágmarkslaun innan ESB. Markmið með tillögunni er að setja reglur sem tryggja að lágmarkslaun séu virt og að launafólki séu tryggð viðeigandi vernd þegar kemur að launum og ákvörðun launa, hvort sem það er á grundvelli kjarasamninga eða samkvæmt lögum. Tillagan byggir á þeim að rökum að viðeigandi lágmarkslaun séu til bóta fyrir bæði atvinnurekendur og launafólk, til að mynda auki það samkeppnisstöðu, auki framleiðni og efla hagræna og félagslega þróun. Í tillögunni eru einnig settar fram reglur sem löggjöf varðandi laun þurfi að uppfylla, til að mynda eru sett fram ákveðin skilyrði þessu tengdu og lögð áhersla á þátttöku og aðkomu aðila vinnumarkaðarins að slíkri lagasetningu. Samkvæmt tillögunni ber ríkjunum einnig að tilkynna til framkvæmdastjórnarinnar árlega um launavernd.

Málaflokkur

Vinnumarkaðurinn

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Drög að tillögu um tilskipun um viðeigandi lágmarkslaun var lögð fram árið 2020 af framkvæmdastjórn ESB. Tillagan hefur nú verið samþykkt innan atvinnunefndar nefndar Evrópuþingins (Parliament Employment Committee). Í kjölfarið taka við samningaviðræður um tillöguna innan Evrópuþingsins og ráðherraráðsins.

Hlekkur á skjal á forstigi (pre pipeline)

- [COM\(2020\) 682](#)

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Fylgjast þarf með þróun tillögunar innan Evrópuþingsins og ráðherraráðsins. Auk þess verður að tryggja að sjónarmiðum, sem varðar hagsmuni Íslands, verði komið á framfæri á meðan tillagan er enn í þróun, verði talin þörf á því. Auk þess þarf sérstaklega að skoða hvort tillagan teljist vera EES-tæk og meta hvort hún komi til með að falla undir efnislegt og landfræðilegt gildissvið EES-samningsins.

Markhópur

- Framkvæmdastjórn ESB, ráðið og Evrópuþingið

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Fylgjast skal með þróun málsins í gegnum þátttöku EFTA-vinnuhóps um öryggi og heilbrigði á vinnustöðum og vinnulöggjöf. Einnig þarf að fylgjast með málinu í gegnum norræna samstarfið á sviði vinnumála en þar hafa farið fram umræður um þetta mál. Auk þess þarf að fylgjast með málinu og framvindu þess í ráðherraráðinu og á Evrópuþinginu. Ráðuneytið mun einnig eiga virkt samráð við samtök aðila á vinnumarkaði en þau taka einnig þátt í umræðunni erlendis það er að segja á grundvelli ETUC og Business Europe.

Tímarammi

Tilaga að tilskipun hefur þegar verið lögð fram hjá ESB. Fylgjast þarf vel með þróun tillögunnar og gangi mála næstu mánuði.

Ábyrgt ráðuneyti

Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið

Tillaga að reglugerð (EB) um breytingar á rg. (EB) nr. 883/2004 um samræmingu almannatryggingakerfa og rg. (EB) nr. 987/2009 um framkvæmd rg. (EB) nr. 883/2004

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 883/2004 on the coordination of social security systems and regulation (EC) No 987/2009 laying down the procedure for implementing Regulation (EC) No 883/2004

Stutt lýsing á efni

Í tillögnum eru lagðar til margvíslegar breytingar á gildandi reglugerðum (EB) nr. 883/2004 og nr. 987/2009, með síðari breytingum, aðallega hvað varðar réttindi og bætur vegna atvinnuleysis, langtímaumönnun, fjölskyldubætur, lagaskil og aðgengi að félagslegum greiðslum fyrir þá sem eru utan vinnumarkaða. Tillagan miðar að því að auka og styrkja réttindi þeirra sem fara á milli aðildarríkjanna eða sækja vinnu yfir landamæri til bóta og greiðslna á svið almannatrygginga. Auk þess að styrkja frjálsa för er tillögnum ætlað að vinna gegn misnotkun almannatryggingakerfa.

Málaflokkur

Almannatryggingar

Staða máls innan ESB

Vinnslustig (pipeline)

Tillagan var lögð fram í desember 2016. Í upphafi var búist við að lagasetningarferlið gæti tekið nokkur ár. Ráðherraráðið samþykkti fullt samningsumboð er tók til allrar tillögunnar (full general approach) í júní 2018. Vinnu- og félagsmálanefnd Evrópuþingsins skilaði álit sínu með skýrslu í nóvember 2018 þar sem lagðar voru til margvíslegar breytingar við upphaflegu tillöguna. Þríhliða viðræður hafa staðið yfir með hléum og standa enn. Bráðabirgðasamkomulag hefur náðst um nokkra kafla tillögunnar, þ.e. um langtímaumönnun, fjölskyldubætur, jafna meðferð og ýmsar breytingar. Áherslan í þríhliða viðræðunum er nú á þau atriði sem enn eru opin og mest óeining er um, þ.e. skyldu til að tilkynna fyrirfram um útsendingu starfsmanns, atvinnuleysistryggingar þeirra sem starfa í öðru aðildarríki en búseturíkinu og greiðslutímabil bóta við atvinnuleit í öðru aðildarríki og tryggingastöðu og réttindi þeirra sem vinna samtímis eða samhliða í fleiri en tveimur aðildarríkjum.

Markmið með hagsmunagæslu Íslands

Fyrir liggur tillaga um breytingar á ákvæðum almannatryggingareglugerðanna, einkum hvað varðar rétt til atvinnuleysisbóta við för milli ríkja, bætur vegna langtímaumönnunar, almannatryggingar útsendra starfsmanna og aðgengi fólks sem ekki er virkt á vinnumarkaði að bótum við dvöl í öðru ríki. Almannatryggingareglugerðirnar eru felldar undir EES-samninginn, VI. viðauka, í heild sinni. Við þær eru margir viðaukar með sérbókunum og aðlögunum ríkjanna.

Tillagan:

- varðar breytingar á gildandi almannatryggingaákvæðum við för eða flutning milli EES-ríkjanna.
- kann að leiða til þess að breyta þurfi íslenskum lögum á sviðum er reglugerðirnar taka til.
- getur leitt til þess að fara þurfi fram á aðlögun/sérbókun við reglugerðina og viðauka hennar.
- leiðir til þess að semja þarf um aðlögun við tiltekna nýja/breytta viðauka við reglugerðirnar.
- getur leitt til þess að taka þurfi upp Norðurlandasamninginn um almannatryggingar.
- getur kallað á lagabreytingar hér á landi.

Nauðsynlegt er að fylgjast vel með þróun málsins og niðurstöðu þess til að geta betur metið líkleg áhrif tillögunnar, verði hún samþykkt, m.a.

- á innlenda löggjöf, t.d. hvað varðar þörf á lagabreytingum
- á réttindi fólks sem nýtir sér frjálsa för
- á útgjöld ríkissjóðs.

Markhópur

- Á vinnslustigi: Framkvæmdastjórnin, ráðið og Evrópuþingið. Þegar gerðin hefur verið samþykkt: EEAS og ESB við samningu draga að ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar og aðlögun við gerðina sjálfa og/eða viðaukana með henni.

Hvernig skal hagsmuna gætt?

Lögð er áhersla á að fylgjast vel með málinu í gegnum starf framkvæmdaráðsins um samræmingu almannatryggingakerfa sem starfar á grundvelli almannatryggingareglugerðanna og hefur yfirumsjón með þeim, en Ísland hefur þar áheyrnaraðild og sækir fulltrúi félagsmálaráðuneytisins alla fundi þess í Brussel. Þá er fylgst með þróun málsins í gegnum vinnu EFTA-vinnuhópsins um almannatryggingar en frá því að tillagan var birt í desember 2016 hefur hún verið til umfjöllunar á fundum vinnuhópsins og hefur tillagan verið greind sem forgangsmál í starfsáætlunum hópsins. Einnig er fylgst með þróun málsins í gegnum samvinnu við önnur Norðurlönd. Norðurlandasamstarf á þessu sviði er öflugt og mikilvægt fyrir Ísland. Er tillagan nú reglulega á dagskrá norrænu almannatrygginganefndarinnar. Fulltrúi heilbrigðisráðuneytisins fylgist einnig með málinu og þróun þess hjá framangreindum.

Ábyrgt ráðuneyti

Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið

Önnur ráðuneyti

Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Heilbrigðisráðuneytið